



**PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW**

DNR-70-169(19)/13/14/TN

Warszawa, dnia 20 czerwca 2014 r.

DECYZJA DNR-1/48/2014

Na podstawie:

1) art. 24 ust. 4 pkt 1 lit. b i pkt 2 lit. c w związku z art. 10 ust. 1, art. 4 ust. 1, art. 5 ust. 1 oraz art. 13 ustawy z dnia 12 grudnia 2003 r. o ogólnym bezpieczeństwie produktów (Dz. U. Nr 229, poz. 2275, z 2007 r. Nr 35, poz. 215, z 2008 r. Nr 157, poz. 976, z 2009 r. Nr 18, poz. 97, Nr 20, poz. 106 oraz z 2011 r. Nr 63, poz. 322 i Nr 102, poz. 586), po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego wszczętego z urzędu w sprawie ogólnego bezpieczeństwa próbnika fazy TP-S ZEXT kod EAN 5903874875871, wprowadzonego na rynek polski przez przedsiębiorcę „ZEXT” spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Warszawie, Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów stwierdza, że produkt ten ze względu na zbyt małą wysokość ogranicznika uchwytu, za małą odległość między końcem wieszaka odizolowanego od części przewodzących prąd a ogranicznikiem uchwytu, możliwość umieszczenia sprawdzianu dostępu we wnętrzu obudowy próbnika fazy przez otwór w elektrodzie dotykowej oraz wytłoczony na rękojeści i wprowadzający w błąd znamionowy zakres napięcia, nie jest bezpieczny i:

- a) w przypadku próbników fazy TP-S ZEXT kod EAN 5903874875871, które nie zostały wprowadzone na rynek - zakazuje temu przedsiębiorcy wprowadzania ich na rynek i nakazuje podjęcie czynności niezbędnych do zapewnienia przestrzegania tego nakazu,
- b) w przypadku próbników fazy TP-S ZEXT kod EAN 5903874875871 wprowadzonych na rynek - nakazuje temu przedsiębiorcy ostrzeżenie konsumentów o zagrożeniach stwarzanych przez te produkty, w formie ogłoszenia o wielkości min. 7 cm x 7 cm, opublikowanego w dzienniku o zasięgu ogólnopolskim w trzech kolejnych wydaniach gazety o treści: „W wykonaniu decyzji Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i

Konsumentów nr DNR-1/48/2014 przedsiębiorca „ZEXT” sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie, ul. Wilcza 8 lok. 5, informuje, że próbnik fazy TP-S ZEXT kod EAN 5903874875871 nie spełnia wymagań bezpieczeństwa z uwagi na nieprawidłową konstrukcję oraz dołączenie informacji, które mogą wprowadzić użytkownika w błąd w zakresie jego bezpiecznego użytkowania. Produkt ten stwarza ryzyko porażenia prądem w trakcie jego użytkowania.”;

2) art. 24 ust. 12 ustawy z dnia 12 grudnia 2003 r. o ogólnym bezpieczeństwie produktów (Dz. U. Nr 229, poz. 2275, z 2007 r. Nr 35, poz. 215, z 2008 r. Nr 157, poz. 976, z 2009 r. Nr 18, poz. 97, Nr 20, poz. 106 oraz z 2011 r. Nr 63, poz. 322 i Nr 102, poz. 586) Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów zobowiązuje przedsiębiorcę „ZEXT” spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Warszawie do przekazania Prezesowi Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów dowodów wykonania decyzji - w zakresie pkt 1 lit. a w terminie 14 dni od dnia wykonania, a w zakresie pkt 1 lit. b - w terminie 7 dni od dnia ostatniej publikacji;

3) art. 33a ust. 2 pkt 2 w związku z art. 10 ust. 1 i art. 13 ustawy z dnia 12 grudnia 2003 r. o ogólnym bezpieczeństwie produktów (Dz. U. Nr 229, poz. 2275, z 2007 r. Nr 35, poz. 215, z 2008 r. Nr 157, poz. 976, z 2009 r. Nr 18, poz. 97, Nr 20, poz. 106 oraz z 2011 r. Nr 63, poz. 322 i Nr 102, poz. 586), za wprowadzenie na rynek produktu niespełniającego wymagań bezpieczeństwa, tj. próbniaka fazy TP-S ZEXT kod EAN 5903874875871, Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów nakłada na przedsiębiorcę „ZEXT” spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Warszawie karę pieniężną w wysokości 4 000 zł (słownie: cztery tysiące złotych), płatną do budżetu państwa;

4) art. 25a ust. 1 i 6 ustawy z dnia 12 grudnia 2003 r. o ogólnym bezpieczeństwie produktów (Dz. U. Nr 229, poz. 2275, z 2007 r. Nr 35, poz. 215, z 2008 r. Nr 157, poz. 976, z 2009 r. Nr 18, poz. 97, Nr 20, poz. 106 oraz z 2011 r. Nr 63, poz. 322 i Nr 102, poz. 586), Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów zobowiązuje przedsiębiorcę „ZEXT” spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Warszawie do uiszczenia na rachunek Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów kwoty 5 166 zł (słownie: pięć tysięcy sto sześćdziesiąt sześć złotych), stanowiącej równowartość kosztów badań laboratoryjnych przeprowadzonych przez Laboratorium Badawcze Stowarzyszenia Elektryków Polskich – Biuro Badawcze ds. Jakości w Warszawie;

5) art. 24 ust. 11 w związku z art. 5 ust. 3 ustawy z dnia 12 grudnia 2003 r. o ogólnym bezpieczeństwie produktów (Dz. U. Nr 229, poz. 2275, z 2007 r. Nr 35, poz. 215, z 2008 r. Nr 157, poz. 976, z 2009 r. Nr 18, poz. 97, Nr 20, poz. 106 oraz z 2011 r. Nr 63, poz. 322 i Nr 102, poz. 586), Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów nadaje niniejszej decyzji w zakresie pkt 1 rygor natychmiastowej wykonalności.

Uzasadnienie

Próbnik fazy TP-S ZEXT kod EAN 5903874875871 (dalej „próbnik fazy”) składa się z: rękojeści (uchwytu) z przezroczystego tworzywa sztucznego w kolorze żółtym, kołka stykowego ukształtowanego na końcu w formie wkrętaka, ogranicznika uchwytu, elektrody dotykowej oraz metalowego wieszaka. Na rękojeści próbnika fazy wytłoczono znamionowy zakres napięcia „100-500V”. Do produktu przymocowano etykietę w postaci nalepki, zawierającą m.in. następujące informacje: nazwę produktu „Próbnik fazy TP-S”, znamionowy zakres napięcia „Max: 250V”, dane przedsiębiorcy „Zext sp. z o.o., 05-070 Sulejówek, ul. Asfaltowa 22, tel./fax 022 783 39 52, waw@zext.com.pl, www.zext.com.pl” oraz kod kreskowy 5903874875871. Produkt jest umieszczony w opakowaniu zbiorczym, na którym powtórzono nazwę produktu, dane ww. przedsiębiorcy (określonego jako importera) oraz kod kreskowy.

Pismem z dnia 9 grudnia 2013 r. Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (dalej „Prezes UOKiK”) zlecił Mazowieckiemu Wojewódzkiemu Inspektorowi Inspekcji Handlowej przeprowadzenie kontroli przedsiębiorcy „ZEXT” spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Warszawie oraz pobranie próbki próbnika fazy i przekazanie jej do Laboratorium Badawczego Stowarzyszenia Elektryków Polskich – Biura Badawczego ds. Jakości w celu przeprowadzenia badań próbnika fazy i ustalenie, czy produkt spełnia wymagania określone w normie PN-E-08509:1988 „*Elektroenergetyczny sprzęt ochronny. Jednobiegunowe wskaźniki napięcia prądu przemiennego do 250 V*”, zwanej dalej „normą”, a jeśli nie – czy i jakie wiążą się z tym zagrożenia dla jego użytkowników.

Badania laboratoryjne wykazały, że próbnik fazy posiada zbyt małą wysokość ogranicznika uchwytu, która w badanych egzemplarzach wyniosła 1,2 albo 1,3 mm. Natomiast, zgodnie z pkt. 2.3 normy, wysokość ogranicznika uchwytu powinna wynosić 3 mm. Stwierdzono również, że odległość między końcem wieszaka odizolowanego od części przewodzących prąd a ogranicznikiem uchwytu wynosi ok. 20 mm. Natomiast, zgodnie z pkt. 2.10 normy odległość ta powinna wynosić co najmniej 40 mm. Ponadto istnieje możliwość umieszczenia sprawdzianu dostępu o długości 100 mm i średnicy 1 mm we wnętrzu obudowy

próbnika fazy przez otwór w elektrodzie dotykowej (niezgodność z pkt 2.10 normy). Stwierdzono także, że wytłoczony na rękojeści znamionowy zakres napięcia (100-500V) przekracza dopuszczalną do stosowania wartość 250V, co wprowadza w błąd użytkownika i stwarza zagrożenie dla jego bezpieczeństwa. Z kolei, etykietę w postaci nalepki, na której umieszczono m.in. prawidłowy znamionowy zakres napięcia (do 250V), można łatwo oddzielić od produktu (niezgodność z pkt 2.18 normy). Laboratorium stwierdziło, że powyższe nieprawidłowości mają wpływ na bezpieczeństwo produktu – stwarzają zagrożenie porażenia prądem.

Dowód: sprawozdanie nr LS-14.001 z dnia 24 lutego 2014 r. - k. 36-46 akt postępowania Prezesa UOKiK.

W związku z powyższym, Prezes UOKiK uznał za zasadne wszczęcie postępowania administracyjnego na podstawie ustawy z dnia 12 grudnia 2003 r. o ogólnym bezpieczeństwie produktów (Dz. U. Nr 229, poz. 2275, z 2007 r. Nr 35, poz. 215, z 2008 r. Nr 157, poz. 976, z 2009 r. Nr 18, poz. 97 i Nr 20, poz. 106 oraz z 2011 r. Nr 63, poz. 322 i Nr 102, poz. 586), zwanej dalej „ustawą o ogólnym bezpieczeństwie produktów”. Zgodnie z art. 61 § 4 Kodeksu postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2013 r. poz. 267), pismem z dnia 19 marca 2014 r. Prezes UOKiK powiadomił przedsiębiorcę „ZEXT” spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Warszawie (stronę postępowania) o wszczęciu postępowania administracyjnego w sprawie ogólnego bezpieczeństwa próbnika fazy. W tym samym piśmie organ nadzoru wezwał stronę postępowania do przekazania informacji, czy zakupiła próbnik fazy wyłącznie na podstawie faktury nr ZXMO1 z 16 maja 2012 r. (w ilości 30 000 sztuk), a jeśli nie – o przekazanie dowodów potwierdzających pozostałe transakcje zakupu ww. produktu. Prezes UOKiK zwrócił się do strony postępowania o informację, czy po dniu 5 lipca 2013 r. dokonywała sprzedaży próbnika fazy, a jeśli tak – przekazanie zestawienia sprzedaży. Organ nadzoru wezwał stronę postępowania do wyjaśnienia rozbieżności między ilością próbników fazy zakupionych (30 000 sztuk) a ilością produktów sprzedanych (38 217 sztuk), a także przekazania informacji na temat liczby próbników fazy posiadanych na stanie magazynowym oraz ewentualnych skarg lub reklamacji dotyczących tych produktów. Ponadto Prezes UOKiK zwrócił się o przekazanie ewentualnych dowodów potwierdzających wyeliminowanie zagrożeń stwarzanych przez próbnik fazy.

Dowód: pismo Prezesa UOKiK z dnia 19 marca 2014 r. - k. 58-62 akt postępowania Prezesa UOKiK.

Pismem z dnia 2 kwietnia 2014 r. strona postępowania zakwestionowała wyniki badań laboratoryjnych próbnika fazy i stwierdziła, że w jej opinii produkt ten jest bezpieczny. Strona postępowania podniosła, że sama niezgodność próbnika fazy z normą PN-E-08509:1988 – której stosowanie jest dobrowolne - nie stanowi podstawy do uznania produktu za niebezpieczny, ponadto norma ta nie uwzględnia postępu technologicznego w zakresie jednobiegunowych wskaźników napięcia. Jednocześnie strona postępowania poinformowała, że próbnik fazy zakupiła wyłącznie na podstawie faktury nr ZX01 z 16 maja 2012 r., po dniu 5 lipca 2013 r. nie wprowadzała tego produktu na rynek oraz posiada 253 sztuki na stanie magazynowym, z czego 18 sztuk zostało zabezpieczonych przez inspektorów Inspekcji Handlowej. Strona postępowania wyjaśniła, że rozbieżności między ilością próbników fazy zakupionych (30 000 sztuk) a ilością produktów sprzedanych (38 217 sztuk) wynikają z tego, w toku kontroli przeprowadzonej przez inspektorów reprezentujących Mazowieckiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej, uwzględniono w dokumentacji również asortyment podobny do próbnika fazy. Ponadto strona postępowania poinformowała, że nie otrzymała reklamacji na próbnik fazy, które miałyby związek z użytkowaniem produktu pod napięciem, w szczególności porażeniem użytkownika prądem.

Dowód: pismo strony postępowania z dnia 2 kwietnia 2014 r. z załącznikami - k. 63-77 akt postępowania Prezesa UOKiK.

Pismem z dnia 15 kwietnia 2014 r. Prezes UOKiK zwrócił się do Mazowieckiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej o przekazanie akt z kontroli przeprowadzonej w styczniu 2014 r. w siedzibie strony postępowania, której przedmiotem było pobranie próbnika fazy do badań laboratoryjnych.

Dowód: pismo Prezesa UOKiK z dnia 15 kwietnia 2014 r. - k. 78 akt postępowania Prezesa UOKiK.

Pismem z dnia 15 kwietnia 2014 r. Prezes UOKiK poinformował stronę postępowania że producent – w rozumieniu ustawy o ogólnym bezpieczeństwie produktów – jest zobowiązany wprowadzać na rynek wyłącznie produkty bezpieczne i sposób udowodnienia bezpieczeństwa danego produktu leży w jego gestii. Jeśli producent przy ocenie bezpieczeństwa produktu nie opiera się np. na jego zgodności z wymaganiami określonymi w normach krajowych będących transpozycją norm europejskich albo Polskich Normach, to powinien udowodnić bezpieczeństwo produktu w inny sposób. Organ nadzoru wskazał stronie postępowania, że nie przedstawiła żadnych dowodów potwierdzających

bezpieczeństwo próbnika fazy, zatem sam fakt, że stosowanie Polskich Norm jest dobrowolne oraz zarzut, że norma PN-E-08509:1988 nie uwzględnia zmian technologicznych, które zaszły w ostatnich ponad 20 latach, nie mogą stanowić podstawy do pominięcia tej normy przy ocenie bezpieczeństwa próbnika fazy. Ponadto Prezes UOKiK wyjaśnił stronie postępowania, że niespełnianie przez próbnik fazy pkt. 2.3, 2.10 oraz 2.18 normy PN-E-08509:1988 stwarza realne zagrożenie dla użytkowników tego produktu, zaś zależność między niezgodnością produktu z niektórymi wymaganiami normy PN-E-08509:1988 a wpływem na jego bezpieczeństwo została ustalona przez Laboratorium Badawcze Stowarzyszenia Elektryków Polskich – Biuro Badawcze ds. Jakości w Warszawie. Biorąc pod uwagę powyższe, Prezes UOKiK wezwał stronę postępowania do przekazania ewentualnych dowodów potwierdzających, że próbnik fazy jest produktem bezpiecznym albo dowodów potwierdzających wyeliminowanie stwarzanych przez niego zagrożeń.

Dowód: pismo Prezesa UOKiK z dnia 15 kwietnia 2014 r. - k. 79-80 akt postępowania Prezesa UOKiK.

Pismem z dnia 22 kwietnia 2014 r. Mazowiecki Wojewódzki Inspektor Inspekcji Handlowej przekazał Prezesowi UOKiK akta z kontroli przeprowadzonej w siedzibie strony postępowania w styczniu 2014 r.

Dowód: pismo Mazowieckiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej z dnia 22 kwietnia 2014 r. z załącznikiem - k. 81-125 akt postępowania Prezesa UOKiK.

Pismem z dnia 28 maja 2014 r. Prezes UOKiK poinformował stronę postępowania o przysługującym jej prawie do zapoznania się ze zgromadzonymi aktami sprawy oraz prawie wypowiedzenia się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań.

Dowód: pismo Prezesa UOKiK z dnia 28 maja 2014 r. - k. 126 akt postępowania Prezesa UOKiK.

W piśmie z dnia 10 czerwca 2014 r. strona postępowania podtrzymała stanowisko, że brak jest podstaw do stosowania normy PN-E-08509:1988, a brak zgodności z tą normą nie oznacza, że próbnik fazy jest produktem niebezpiecznym. Ponadto strona postępowania powołała się na definicję produktu niebezpiecznego, określoną w art. 449¹ § 3 ustawy z dnia

23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. z 2014 r. poz. 121) i stwierdziła, że okoliczność wprowadzania na rynek podobnych produktów ulepszonych nie może stanowić podstawy do stwierdzenia, że próbnik fazy nie spełnia wymagań bezpieczeństwa. Strona postępowania poinformowała również, że nie otrzymała informacji o wypadkach konsumenckich oraz nie miała reklamacji związanych z nieprawidłowościami stwierdzonymi przez Prezesa UOKiK, w związku z czym nieuprawnione jest twierdzenie, że próbnik fazy stwarza realne zagrożenie dla jego użytkowników. Strona postępowania stwierdziła także, że po dniu 5 lipca 2013 r. nie wprowadzała próbnika fazy na rynek, zatem zastosowała do wszystkich wytycznych organu nadzoru.

Dowód: pismo strony postępowania z dnia 10 czerwca 2014 r. - k. 127-129 akt postępowania Prezesa UOKiK.

Prezes UOKiK ustalił i stwierdził:

Przedsiębiorca „ZEXT” spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Warszawie wprowadził próbnik fazy na rynek polski i jest producentem w rozumieniu art. 3 pkt 2 lit b ustawy o ogólnym bezpieczeństwie produktów. Zgodnie z tym przepisem, producentem jest przedstawiciel wytwórcy, a jeżeli wytwórca nie wyznaczył przedstawiciela – importer produktu, w przypadkach gdy wytwórca nie prowadzi działalności w Unii Europejskiej lub na terytorium państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym. W aktach sprawy znajduje się faktura nr ZXM01 z 16 maja 2012 r., potwierdzająca zakup 30 000 sztuk próbnika fazy od chińskiego przedsiębiorcy. Ponadto w piśmie z dnia 2 kwietnia 2014 r. strona postępowania przyznała, że próbnik fazy zakupiła wyłącznie na podstawie powyższego dokumentu. W związku z tym, Prezes UOKiK uznał tego przedsiębiorcę za producenta w rozumieniu wskazanego wyżej przepisu.

Dowody: 1. faktura nr ZXM01 z 16 maja 2012 r. - k. 28 akt kontroli Mazowieckiego Wojewódzkiego Inspektora Inspekcji Handlowej;
2. pismo strony postępowania z dnia 2 kwietnia 2014 r. - k. 73-77 akt postępowania Prezesa UOKiK.

Zgodnie z art. 10 ust. 1 ustawy o ogólnym bezpieczeństwie produktów, producent zobowiązany jest wprowadzać na rynek wyłącznie produkty bezpieczne. Zgodnie z art. 4 ust. 1 ustawy o ogólnym bezpieczeństwie produktów, produktem bezpiecznym jest

produkt, który w zwykłych lub innych, dających się w sposób uzasadniony przewidzieć warunkach jego używania, z uwzględnieniem czasu korzystania z produktu, a także, w zależności od rodzaju produktu, sposobu uruchomienia oraz wymogów instalacji i konserwacji, nie stwarza żadnego zagrożenia dla konsumentów lub stwarza znikome zagrożenie, dające się pogodzić z jego zwykłym użytkowaniem i uwzględniające wysoki poziom wymagań dotyczących ochrony zdrowia i życia ludzkiego. Oceniając bezpieczeństwo produktu, zgodnie z art. 4 ust. 2 pkt 3 ustawy o ogólnym bezpieczeństwie produktów, uwzględnia się również wygląd produktu, jego oznakowanie, ostrzeżenia i instrukcje dotyczące jego użytkowania oraz wszelkie inne udostępniane konsumentowi wskazówki lub informacje dotyczące produktu. Ustawa o ogólnym bezpieczeństwie produktów zawiera również definicję produktu niebezpiecznego i to ona ma zastosowanie w postępowaniach prowadzonych przez Prezesa UOKiK w zakresie ogólnego bezpieczeństwa produktów, a nie przywołana przez stronę postępowania definicja określona w art. 449¹ § 3 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. z 2014 r. poz. 121). Zgodnie bowiem z art. 5 ust. 1 ustawy o ogólnym bezpieczeństwie produktów, produkt, który nie spełnia wymagań określonych w art. 4 ustawy o ogólnym bezpieczeństwie produktów, nie jest produktem bezpiecznym.

Zgodnie z art. 6 ustawy o ogólnym bezpieczeństwie produktów, przy ocenie bezpieczeństwa konkretnego produktu w pierwszej kolejności mają zastosowanie szczegółowe przepisy Wspólnoty Europejskiej, odrębne przepisy polskie dotyczące bezpieczeństwa określonego produktu, a także normy krajowe, będące transpozycją norm europejskich uznanych przez Komisję Europejską za zgodne z przepisami dotyczącymi ogólnego bezpieczeństwa produktów, do których odniesienia Komisja Europejska opublikowała w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej. Jeśli natomiast wobec konkretnego produktu brak jest ww. przepisów oraz norm – co ma miejsce w przypadku próbnika fazy - ocenę jego bezpieczeństwa przeprowadza się z uwzględnieniem kryteriów określonych w art. 6 ust. 3 ustawy, w tym spełnienia przez produkt Polskich Norm. W związku z tym, że wymagania bezpieczeństwa dla próbnika fazy zostały określone w normie PN-E-08509:1988 „*Elektroenergetyczny sprzęt ochronny -- Jednobiegowe wskaźniki napięcia prądu przemiennego do 250 V*”, Prezes UOKiK dokonał oceny bezpieczeństwa tego produktu z uwzględnieniem określonych w niej wymagań.

Badania laboratoryjne przeprowadzone przez Laboratorium Badawcze Stowarzyszenia Elektryków Polskich – Biuro Badawcze ds. Jakości w Warszawie wykazały, że próbnik fazy posiada zbyt małą wysokość ogranicznika uchwytu, która – w badanych egzemplarzach - wyniosła 1,2 albo 1,3 mm. Natomiast, zgodnie z pkt. 2.3 normy wysokość ogranicznika uchwytu powinna wynosić 3 mm. W opinii laboratorium nieprawidłowość ta stwarza

zagrożenie porażenia prądem elektrycznym użytkownika produktu. Stwierdzono również, że odległość między końcem wieszaka odizolowanego od części przewodzących prąd a ogranicznikiem uchwytu wynosi ok. 20 mm. Natomiast, zgodnie z pkt 2.10 normy odległość ta powinna wynosić co najmniej 40 mm. Ponadto istnieje możliwość umieszczenia sprawdzianu dostępu o długości 100 mm i średnicy 1 mm we wnętrzu obudowy próbnika fazy przez otwór w elektrodzie dotykowej (niezgodność z pkt 2.10 normy). Według laboratorium nieprawidłowość ta stwarza ryzyko uszkodzenia - znajdującej się wewnątrz obudowy - lampki tłęcej i dotknięcia tym sprawdzianem kołka stykowego, który jest pod napięciem podczas używania próbnika fazy. Przy dotykaniu urządzeń elektrycznych będących pod napięciem użytkownik próbnika fazy jest zatem narażony na możliwość porażenia prądem elektrycznym. Ponadto stwierdzono, że wytłoczony na rękojeści znamionowy zakres napięcia (100-500V) przekracza dopuszczalną do stosowania wartość 250V, co wprowadza w błąd użytkownika i stwarza zagrożenie dla jego bezpieczeństwa. Z kolei, etykietę w postaci nalepki, na której umieszczono m.in. prawidłowy znamionowy zakres napięcia (do 250V), można łatwo oddzielić od produktu (niezgodność z pkt 2.18 normy).

W toku postępowania przedsiębiorca będący jego stroną zakwestionował ocenę bezpieczeństwa przeprowadzoną przez Laboratorium Badawcze Stowarzyszenia Elektryków Polskich – Biuro Badawcze ds. Jakości w Warszawie i twierdził, że próbnik fazy jest produktem bezpiecznym. Strona postępowania podniosła, że norma PN-E-08509:1988 - której stosowanie jest dobrowolne - nie uwzględnia postępu technologicznego w zakresie jednobiegunowych wskaźników napięcia. Strona postępowania, mimo wezwania Prezesa UOKiK, nie przedłożyła jednak żadnych dowodów potwierdzających w inny sposób bezpieczeństwo próbnika fazy. Organ nadzoru oparł się zatem na ustaleniach Laboratorium Badawczego Stowarzyszenia Elektryków Polskich – Biuro Badawcze ds. Jakości w Warszawie, tj. podmiotu, który posiada akredytację na badania jednobiegunowych wskaźników napięcia na zgodność z normą PN-E-08509:1988. Z ustaleń tych wynika, że próbnik fazy nie spełnia wymagań powyższej normy, a stwierdzone nieprawidłowości mają bezpośrednie przełożenie na bezpieczeństwo tego produktu – stwarzają zagrożenie porażenia prądem użytkownika. W związku z powyższym, Prezes UOKiK uznał, że próbnik fazy nie spełnia wymagań określonych w art. 4 ust. 1 ustawy o ogólnym bezpieczeństwie produktów, a stwarzane przez niego zagrożenie jest poważne w rozumieniu art. 5 ust. 3 tej ustawy.

Odnosząc się do twierdzenia strony postępowania, że okoliczność wprowadzania na rynek podobnych produktów ulepszonych nie może stanowić podstawy do stwierdzenia, iż próbnik fazy nie spełnia wymagań bezpieczeństwa, Prezes UOKiK pragnie podkreślić, że okoliczność ta nie miała wpływu na ocenę bezpieczeństwa tego produktu. Przy ocenie bezpieczeństwa próbnika fazy organ nadzoru oparł się na badaniach i ustaleniach

poczynionych przez Laboratorium Badawcze Stowarzyszenia Elektryków Polskich – Biuro Badawcze ds. Jakości w Warszawie.

Strona postępowania poinformowała również, że nie otrzymała informacji o wypadkach konsumenckich oraz nie miała skarg i reklamacji związanych z nieprawidłowościami stwierdzonymi przez organ nadzoru. Prezes UOKiK pragnie jednak zwrócić uwagę, że okoliczność ta nie świadczy o bezpieczeństwie próbnika fazy, a fakt nieotrzymania przez stronę postępowania takich skarg nie oznacza, że przypadki porażenia prądem (choćby o niewielkim napięciu) nie miały miejsca. Ponadto obowiązkiem organu nadzoru jest podjęcie stosownych działań w celu ochrony zdrowia i życia konsumentów.

W piśmie z dnia 19 marca 2014 r. Prezes UOKiK wskazał stronie postępowania, jakie dowody powinna przedstawić, by potwierdzić wyeliminowanie zagrożeń stwarzanych przez próbniki fazy posiadane na stanie magazynowym oraz wprowadzone na rynek (termin został przedłużony w kolejnym piśmie organu nadzoru z dnia 15 kwietnia 2014 r.). Strona postępowania nie przedstawiła jednak żadnych dowodów w tym zakresie, nie wniosła o przedłużenie terminu na ich przedstawienie oraz nie poinformowała o podjętych działaniach (nieprawdziwe jest zatem twierdzenie strony postępowania, że zastosowała się do wszystkich wytycznych organu nadzoru). W związku z powyższym, Prezes UOKiK był zobligowany podjąć środki przewidziane w art. 24 ust. 4 ustawy o ogólnym bezpieczeństwie produktów.

Mając na względzie zagrożenia stwarzane przez próbnik fazy, Prezes UOKiK uznał za niezbędne zakazanie wprowadzania przedmiotowych produktów na rynek oraz ostrzeżenie konsumentów o stwarzanych przez nie zagrożeniach. W związku z tym, wobec produktów posiadanych na stanie magazynowym strona postępowania powinna podjąć czynności niezbędne do zapewnienia przestrzegania zakazu wprowadzania próbnika fazy na rynek. W opinii Prezesa UOKiK, takim działaniem może być np. zwrot próbników fazy do dostawcy (jako dowód strona powinna przedstawić fakturę korygującą) albo zniszczenie tych produktów (jako dowód strona powinna przedstawić protokół likwidacji wraz ze zdjęciami zniszczonych próbników fazy, dokument przekazania do utylizacji albo fakturę potwierdzającą wykonanie takiej usługi przez zewnętrzny podmiot). Strona postępowania może również przedstawić inne dowody pod warunkiem, że zostaną one uznane za adekwatne i wystarczające przez organ nadzoru. Odnośnie próbników fazy wprowadzonych na rynek, wskazać należy, że kontrola Inspekcji Handlowej przeprowadzona w listopadzie 2013 r. u największego odbiorcy tego produktu (zakupił 16 000 sztuk) wykazała, że przedsiębiorca nie posiada próbnika fazy w ofercie handlowej. W związku z tym, że strona postępowania wprowadzała próbnik fazy na rynek w 2012 i 2013 roku, a znaczna część odbiorców zakupiła ten produkt w ilości kilkudziesięciu sztuk, organ nadzoru stwierdził, że istnieje niewielkie prawdopodobieństwo, aby produkt ten znajdował się na rynku. Biorąc jednak pod uwagę, że

duża ilość próbników fazy znajduje się u konsumentów, Prezes UOKiK uznał, że celowe jest ich ostrzeżenie o zagrożeniach stwarzanych przez te produkty w trzech kolejnych wydaniach dziennika (gazety) o zasięgu ogólnopolskim. Kopie ogłoszeń należy przekazać Prezesowi UOKiK. Zastosowane przez Prezesa UOKiK środki określone w art. 24 ust. 4 pkt 1 lit. b i pkt 2 lit. c ustawy o ogólnym bezpieczeństwie produktów są adekwatne do zagrożenia stwarzanego przez próbnik fazy.

W związku z tym, że Prezes UOKiK uznał, iż próbnik fazy nie spełnia wymagań bezpieczeństwa określonych w art. 4 ust. 1 ustawy o ogólnym bezpieczeństwie produktów, wprowadzający je na rynek przedsiębiorca „ZEXT” spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Warszawie naruszył obowiązek określony w art. 10 ust. 1 ustawy o ogólnym bezpieczeństwie produktów, co wyczerpuje przesłanki określone w art. 33a ust. 2 pkt 2 powyższej ustawy.

Zgodnie z art. 33a ust 2 pkt 2 ustawy o ogólnym bezpieczeństwie produktów, za wprowadzenie na rynek produktu niespełniającego wymagań bezpieczeństwa, Prezes UOKiK może nałożyć na producenta karę pieniężną w wysokości do 100 000 zł.

Kara pieniężna, nakładana na podstawie ustawy o ogólnym bezpieczeństwie produktów ma charakter fakultatywny, co oznacza, że Prezes UOKiK w ramach uznania administracyjnego decyduje, czy w danej sprawie nałożenie kary jest zasadne.

Prezes UOKiK, zgodnie z art. 33a ust. 4 ustawy o ogólnym bezpieczeństwie produktów, przy ustalaniu wysokości kary uwzględnił w szczególności stopień oraz okoliczności naruszenia obowiązków przez stronę postępowania. Działalność strony postępowania ma charakter profesjonalny (zawodowy), co oznacza, że konsumenci mają prawo oczekiwać, iż wprowadzane przez tego przedsiębiorcę na rynek produkty będą spełniały wymagania bezpieczeństwa. Z orzecznictwa Naczelnego Sądu Administracyjnego wynika powinność obywateli co najmniej podstawowej orientacji w przepisach prawnych. Zakres wymaganej wiedzy jest zróżnicowany – nie ulega wątpliwości, że lepsza znajomość prawa jest oczekiwana od osoby prowadzącej działalność gospodarczą w określonej dziedzinie – powinna ona być zorientowana w przepisach prawnych regulujących tę działalność w stopniu wystarczającym do jej poprawnego prowadzenia (wyrok NSA OZ w Gdańsku z 29 listopada 2000 r., I SA/Gd 1185/98). Należy również podkreślić, że możliwość zastosowania dolegliwości finansowej nie jest uzależniona od wyeliminowania przez producenta zagrożenia stwarzanego przez produkt, od podjęcia współpracy z organem nadzoru ani od braku wiedzy o tym, że wprowadzony na rynek produkt nie jest bezpieczny.

Za okoliczność obciążającą Prezes UOKiK uznał fakt, że strona postępowania wprowadziła na rynek dużą ilość produktów niespełniających wymagań bezpieczeństwa (29 747 sztuki), co niewątpliwie wpływa na poszerzenie kręgu potencjalnych użytkowników,

k którzy poprzez zakup próbnika fazy byli narażeni na stwarzane przez nie zagrożenie. Na niekorzyść strony postępowania przemawia również długi okres (od 1988 roku) obowiązywania normy PN-E-08509:1988, określającej wymagania bezpieczeństwa stawiane jednobiegunowym wskaźnikom napięcia.

Za okoliczność łagodzącą Prezes UOKiK uznał fakt, iż było to pierwsze naruszenie przez strony postępowania przepisów ustawy o ogólnym bezpieczeństwie produktów. Okolicznością przemawiającą na korzyść strony postępowania jest również brak skarg i reklamacji dotyczących próbnika fazy.

W postępowaniach prowadzonych na podstawie ustawy o ogólnym bezpieczeństwie produktów, kryterium pomocniczym przy określeniu wysokości kary pieniężnej stanowi wysokość korzyści majątkowej osiągniętej przez stronę postępowania ze sprzedaży produktów będących jego przedmiotem. Korzyść osiągniętą ze sprzedaży produktów stanowi iloczyn sprzedanych produktów, które nie spełniają ogólnych wymagań bezpieczeństwa i nie zostały przez przedsiębiorcę odzyskane (tj. nieodebrane od dystrybutorów i konsumentów) oraz średniej ceny sprzedaży jednej sztuki produktu. Przy ustalaniu ceny sprzedaży jednej sztuki produktu Prezes UOKiK oparł na znajdującym się w aktach sprawy oświadczeniu strony postępowania z dnia 8 stycznia 2014 r., zgodnie z którym cena sprzedaży jednej sztuki próbnika fazy wynosi 1,03 zł. Natomiast liczba sprzedanych próbników fazy została ustalona na podstawie akt kontroli Inspekcji Handlowej ze stycznia 2014 r. i wynosi 29 747 sztuk. W związku z powyższym, korzyść majątkowa ze sprzedaży 29 747 próbników fazy wynosi 30 639,41 zł.

Wymierzając powyższą karę, Prezes UOKiK uwzględnił wagę naruszenia przez stronę postępowania przepisów o ogólnym bezpieczeństwie produktów. Należy podkreślić, że nałożona na stronę postępowania kara pieniężna stanowi zaledwie 4 % maksymalnego wymiaru kary, wynoszącego - zgodnie z ustawą o ogólnym bezpieczeństwie produktów - 100 000 zł. Prezes UOKiK uznał, że kara określona w sentencji decyzji jest adekwatna do stwierdzonych naruszeń, spełni swój skutek prewencyjny i skłoni przedsiębiorcę do nienaruszania przepisów z zakresu ogólnego bezpieczeństwa produktów.

Na podstawie art. 25a ust. 1 i 6 ustawy o ogólnym bezpieczeństwie produktów, Prezes UOKiK nałożył na przedsiębiorcę „ZEXT” spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Warszawie obowiązek uiszczenia kwoty 5 166 zł (słownie: pięć tysięcy sto sześćdziesiąt sześć złotych), która stanowi równowartość kosztów badań laboratoryjnych przeprowadzonych przez Laboratorium Badawcze Stowarzyszenia Elektryków Polskich – Biuro Badawcze ds. Jakości w Warszawie. Wysokość tej należności pieniężnej (opłaty)

została ustalona na podstawie kosztorysu sporządzonego przez laboratorium (faktura VAT nr 000093/14 z dnia 28 lutego 2014 r.).

Zgodnie z art. 25a ust. 2 ustawy o ogólnym bezpieczeństwie produktów w związku z art. 2 § 2 i art. 47 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja Podatkowa (Dz. U. z 2012 r. poz. 749, z późn. zm.) oraz art. 130 Kodeksu postępowania administracyjnego, przedsiębiorca „ZEXT” spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w Warszawie obowiązany jest uiścić ww. kwotę na rachunek Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów: NBP O/O Warszawa 51 1010 1010 0078 7822 3100 0000 w terminie 14 dni od dnia doręczenia niniejszej decyzji, a w przypadku złożenia wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy – 14 dni od dnia doręczenia decyzji utrzymującej w mocy zaskarżoną decyzję.

Zgodnie z art. 24 ust. 11 ustawy o ogólnym bezpieczeństwie produktów, w przypadku stwierdzenia, że produkt stwarza poważne zagrożenie, organ nadzoru nadaje decyzjom, o którym mowa w art. 24 ust. 1, 2 i 4 rygor natychmiastowej wykonalności. Mając na uwadze wyniki badań laboratoryjnych, Prezes UOKiK uznał, że próbnik fazy stwarza poważne zagrożenie dla użytkowników. Wobec powyższego, Prezes UOKiK nadał niniejszej decyzji w zakresie określonym w pkt 1 rygor natychmiastowej wykonalności.

W związku z powyższym, Prezes UOKiK orzekł, jak w sentencji.

Zgodnie z art. 33a ust. 5 ustawy o ogólnym bezpieczeństwie produktów, karę pieniężną należy uiścić w terminie 14 dni od dnia uprawomocnienia się decyzji Prezesa UOKiK na konto Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów: NBP O/O Warszawa 51 1010 1010 0078 7822 3100 0000.

Niniejsza decyzja, zgodnie z art. 25 ustawy o ogólnym bezpieczeństwie produktów, stanowi podstawę wpisu do prowadzonego przez Prezesa UOKiK rejestru produktów niebezpiecznych. Zgodnie z § 4 pkt 1 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 kwietnia 2004 r. w sprawie szczegółowego sposobu prowadzenia rejestru produktów niebezpiecznych (Dz. U. z 2004 r. Nr 87, poz. 814), w przypadku decyzji, której nadano rygor natychmiastowej wykonalności, Prezes UOKiK dokonuje wpisu do rejestru z urzędu po otrzymaniu potwierdzenia doręczenia stronie tej decyzji.

Pouczenie:

Na podstawie art. 127 § 3 w związku z art. 5 § 2 pkt 4 Kodeksu postępowania administracyjnego oraz w związku z art. 29 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331, Nr 99, poz. 660, Nr 171, poz. 1206, z 2008 r. Nr 157, poz. 976, Nr 223, poz. 1458, Nr 227, poz. 1505, z 2009 r. Nr 18, poz. 97, Nr 157, poz. 1241, z 2011 r. Nr 34, poz. 173) oraz na podstawie art. 129 § 2 Kodeksu postępowania administracyjnego, w związku z art. 26 ustawy o ogólnym bezpieczeństwie produktów, od niniejszej decyzji stronie nie służy odwołanie, jednakże strona niezadowolona z niniejszej decyzji może, w terminie 14 dni od dnia jej doręczenia, zwrócić się do Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z wnioskiem o ponowne rozpatrzenie sprawy.

z up. Prezesa Urzędu Ochrony
Konkurencji i Konsumentów
Dyrektor
Departamentu Nadzoru Rynku
Anna Mazurak

Otrzymuje:

pełnomocnik strony postępowania